MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH GALEA DEBONO

Seduta tal-25 ta' Marzu, 2004

Appell Kriminali Numru. 30/2004

Il-Pulizija
(Spettur M. Buttigieg)
Vs
Michael Gauci

Il-Qorti,

Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellant quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli fit-3 ta' Gunju, 2002, ghall-habta tal-11.15 a.m. fi Triq Hal-Luqa, Paola, saq vettura nru. EAU-189 u b'nuqqas ta' hsieb, bi traskuragni u b'nuqqas ta' tharis tar-regolamenti tajjar lil Maria Dolores Pisani u nvolontarjament ikkagunalha offizi ta' natura gravi per durata skond kif iccertifika Dr. R. Farrugia M.D. ta' l-Isptar San Luqa.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tat-22 ta' Jannar, 2004, li biha, wara li rat l-Artikoli 15 (1)(a), (2), 18 (2) tal-Kap. 65 u l-

Artikolu 226 tal-Kap 9 sabet lill-imputat hati w ikkundannatu ghall-hlas ta’ multa ta’ LM200 u skwalifikatu milli jkollu jew jottjeni licenzja tas-sewqan ghall-zmien xahar.

Rat ir-rikors tal-appellant minnu pprezentat fit-3 ta’ Frar, 2004 li bih talab lil din il-Qorti joghgobha thassar is-sentenza appellata w tillibera lill-appellant minn kull htija w piena w fin-nuqqas tbiddel is-sentenza billi tapplika piena anqas oneruza w li s-sospenzjoni tal-licenzji tas-sewqan tkun wahda minima fic-cirkostanzi.

Rat illi l-aggravji tal-appellant fil-qosor jikkonsistu fis-segwenti w cioe’ : - 1. li l-fatti tal-kaz juru li l-appellant ma ghandux jirrispondi ghall-akkuzi skond l-artikoli citati fis-sentenza; 2. li l-Ewwel Qorti ghamlet apprezzament hazin tal-fatti ; u 3. li ma hemmx l-applikazzjoni tal-artikolu 18(2) tal-Kap.65.

Rat il-verbal tas-seduta tat-18 ta’ Marzu, 2004 li bih il-Prosekuzzjoni, d-difiza w l-parti civili qablu li l-feriti riportati minn Maria Dolores Pisani kienu ta’ natura gravi per durata.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellant esebita fuq ordni tal-Qorti mill-Prosekuzzjoni ;

Semghet it-trattazzjoni ;

Ikkonsidrat ;

Illi mill-provi mismugha mill-gdid quddiem din il-Qorti jirrizulta li fit-3 ta’ Gunju, 2002 ghall-habta tal-11.15 am. Maria Dolores Pisani kienet qed taqsam it-triq Luqa Road, Paola, quddiem id-dar taghha sejra lura lejn darha bix-xirja meta ntlaqtet mill-car EAU 189 misjuqa mill-appellant li dak il-hin kienet qed tregga’ lura , ghax kien ra li ma jistax jghaddi w ried jirriversja lura biex jghaddi minn “side street”. Pisani ntlaqtet fuq il-lemin taghha w waqghet fuq il-gemb xellugi taghha w spiccat mall-gemb tal-lemin tal-car magemb il-bieba tad-driver. L-appellant xehed li qabel regga’ lura kien hares lura fit-tlitt mirja w dawwar rasu izda

ma ra xejn . Kien irriversja tul ta' karozza u nofs . Sema' "Ow. Ow. Ow" izda ma sema' ebda daqqa'. In kontro-ezami hu qabel ma l-*sketch* u xehed li ma kien ra lil hadd . Irrizulta anki kif qablu il-Prosekuzzjoni, d-difiza w l-parti leza li l-feriti riportati minn Pisani kienu ta' natura gravi .

Illi hu assodat li l-incident in ezami gara meta l-appellant kien qed jirriversja. Issa r-regolament 81 tal-*Motor Vehicle Regulations* (A.L.128 tal-1994) jiddisponi li :-

"*Kull min isuq vettura bil-mutur ma ghandux iregga' lura izjed 'il boghod jew f'izjed milli jkun bilfors mehtieg u* ***ghandu jiehu dawk il-prekawzjonijiet li huma mehtiega biex jiskansa hbit u accidenti ma' nies jew vetturi ohra fit-triq."*** (emfasi tal-Qorti)

Imbaghad il-paragrafu 80 tal-*Malta Highway Code* jirrakkomanda :-

"Before you reverse, make sure that there are no children or other persons or any obstruction in the blind area behind you ….."

Illi hu ovvju li daqs kemm hu importanti li wiehed izomm "*a proper lookout*" waqt li qed isuq 'il quddiem, hu ferm u ferm aktar importanti li wiehed jezercita kull prekawzjoni biex izomm *"lookout*" adegwat meta qed iregga' lura , billi din hi manuvra aktar difficli ghas-sewwieq u l-vizwali tieghu lura tkun necessarjament inqas . Gie appropositu ritenut li "hu dover ta' driver *"to see what is in plain view*" (Appell Kriminali : "**Il-Pulizija vs. Joseph Vella**" [10.8.1963]) u li "min ma jarax dak li ragonevolment ghandu jara ifisser li ma kienx qed izomm "*a proper lookout*" (Appell Kriminali : **"Il-Pulizija vs. J.M. Laferla"** [17.6.1961]). Illi fi "**Newhaus N.D. vs. Bastion Insurance Co. Ltd"** (1968) , Il-Qrati Inglizi kienu irritenew li :-

"Keeping a proper lookout means more than looking straight ahead ***– it includes awareness of what is happening in one's immediate vicinity . A motorist should have a view of the whole road from side to side and, in the case of a road passing through a built***

up area , of the pavements on the side of the road as well.” (emfasi tal-Qorti)

Issa fil-kaz in ezami , hu inkoncepibbli kif l-appellant ma rax lill-Pisani fit-triq f’ xi hin qed taqsam kemm qabel ma rriversja jew waqt li qed jesegwixxi din il-manuvra, kieku hares sewwa. Mill-fatt innifsu li hu xehed li f’ ebda hin ma ra lil Pisani qabel ma sabha stenduta fl-art magemb il-bieba tal-lemin tieghu johrog car u lampanti li hu ma kellux dan il-*lookout* . Indubbjament dan in-nuqqas fis-sewqan tieghu kien il-kawza prossima w determinanti tal-incident u jirrendih responsabbli ghall-sewqan bi traskuragni w ghall-feriti gravi involontarji riportati minn Pisani.
Imbaghad il-fatt li Pisani waqghet u instabet ma gemb il-vettura ma jeskludix li hi ntlaqtet bil-wara tal-car tal-appellant, kif qed jargumenta l-appellant , ghax il-pozizzjoni finali taghha mal-gemb tal-car hi facilment spjegabbli bil-fatt li l-car baqghet miexja w ma waqfitx mal-laqta izda biss wara li l-appellant sema’ lil xi hadd jghajjat “Ow.Ow.Ow.” u f’dak l-intervall qasir hu ovvju li l-car kienet kompliet timxi ftit lura w hekk lahqet giet magenb fejn kienet waqghet Pisani wara li ntlaqtet.

Illi imbaghad anki kieku Pisani seta’ – u dan qed jinghid biss ghal grazzja tal-argument , ghax ma jirrizultax lanqas fuq bazi ta’ probabbilta’ – kellha xi tort ghal dak li gara , dan bl-ebda mod ma jezonera lis-sewwieq appellant , ghaliex kif dejjem gie ritenut “Il-*“contributory negligence*” ma tezonerax lis-sewwieq jekk ma tkunx il-kawza unika tas-sinistru .” (ara Appell Kriminali “**Il-Pulizija vs. P.Vassallo**” [Kollez. Vol. XXXVIII , iv. p. 883] u ohrajn .)
Fil-fatt Pisani meta ddecidiet li taqsam it-triq biex tmur ghan-naha tad-dar taghha kienet rat il-vettura tal-appellant wieqfa meta din kienet gja skorrietha w kellha kull ragun tistenna’ li din ma tinsaqax **lura** lejha .

Ghalhekk din il-Qorti taqbel perfettament mall-motivazzjoni tal-Ewwel Qorti li biha sabet lill-appellant hati tal-imputazzjoni dedotta kontra tieghu w l-ewwel zewg aggravji tieghu qed jigu respinti , salv dak li ser jintqal fil-paragrafu li jsegwi.

Illi dwar l-aggravju li ma hemmx l-applikazzjoni tal-artikolu 18(2) tal-Kap.165 fil-kaz in ezami , jidher li l-appellant teknikament u legalment ghandu ragun ghax fl-ewwel lok dan l-artikolu m’ghandux sub-inciz (2) u llum l-artikolu 18 jirriferi ghall-licenzji dwar vetturi tal-kiri u m’ghandu x’jaqsam xejn mall-meritu ta’ din il-kawza. Ovvjament dan l-artikolu gie citat bi zball mill-Ewwel Qorti , pero’ dan ma jbiddel xejn ghaliex xorta wahda gew citati korrettement l-artikoli 15 tal-Kap. 65 li jipprovdi ghal sewqan bi traskuragni w l-piena applikabbli ghalih u l-artikolu 226 tal-Kap.9 li jipprovdi ghar-reat ta’ ferita gravi involontarja. Ghalhekk minkejja dan l-izball , xorta wahda gie rispettat il-vot tal-ligi fl-artikolu 382 tal-Kap.9 u ma hemm ebda nullita’ fis-sentenza appellata . Inoltre dak li kien kopert bl-artikolu 18(2) qabel ma gie emendat u cioe’ ghar-rigward tal-iskwalifika tal-licenzja tas-sewqan , illum hu kopert fl-artikolu 15 citat mill-Ewwel Qorti fis-sentenza appellata .

Illi ghalkemm ma hemmx aggravju dwar il-piena “ut sic” imma biss talba ghar-riforma taghha fir-rikors tal-appell , il-principju regolatur hu li mhux normali li tigi disturbata d-diskrezzjoni ta’ l-Ewwel Qorti jekk il-piena nflitta tkun tidhol fil-parametri tal-ligi w ma jkun hemm xejn x’jindika li kellha tkun inqas minn dak li tkun fil-fatt. (Ara. **“Ir-Repubblika ta’ Malta vs. David Vella”** [14.6.1999] , **“Ir-Repubblika ta’ Malta vs. Eleno sive Lino Bezzina**” [24.4.2003] u ohrajn.) F’dan il-kaz il-piena decizament hija entro l-parametri tal-ligi ghaliex l-artikolu 226 tal-Kodici Kriminali jipprovdi ghall-piena ta’ multa **ta’mhux izjed minn elf lira** Maltin jew prigunerija ghal zmien mhux izjed minn tlitt xhur . Il-periodu tas-sospensjoni hu ukoll entro l-parametri legali ghal sewqan bi traskuragni skond l-artikolu 15 tal-Kap.65. Ghalhekk din il-Qorti ma tara ebda raguni ghaliex ghandha tiddisturba d-diskrezzjoni tal-Ewwel Qorti dwar il-piena.

Ghal dawn il-motivi , l-appell qed jigi michud u s-sentenza appellata konfermata b’dan li l-periodu tal-iskwalifika tal-appellant mill-licenzji kollha tieghu tas-sewqan ghandha

tibda’ minn-nofs il-lejl u minuta ta’ ghada 26 ta’ Marzu, 2004.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------